

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis Stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (201.)

22 września 2022 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie informacji Ministra Sprawiedliwości na temat przetwarzania danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych oraz wyników przeprowadzonych kontroli w 2021 roku (druk senacki nr 769).
2. Rozpatrzenie jawnej rocznej informacji Prokuratora Generalnego o łącznej liczbie osób, wobec których został skierowany wniosek o zarządzenie kontroli i utrwalania rozmów lub wniosek o zarządzenie kontroli operacyjnej (druk senacki nr 731).
3. Rozpatrzenie informacji za 2021 rok na temat działalności: Policji, określonej w art. 19 ust. 1–21 ustawy o Policji, w tym informacje i dane, o których mowa w art. 20 ust. 3 tej ustawy; Biura Nadzoru Wewnętrzznego, określonej w art. 11n ust. 1–28 ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, w tym informacje i dane, o których mowa w art. 11w ust. 1 tej ustawy; Służby Ochrony Państwa, określonej w art. 42–53 ustawy o Służbie Ochrony Państwa, w tym informacje i dane, o których mowa w art. 57 ust. 1 tej ustawy (druk senacki nr 753).

(Początek posiedzenia o godzinie 13 minut 00)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Aleksander Pociąg)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIĄG

Witam serdecznie wszystkich przybyłych.

Otwieram posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Jest to posiedzenie dwieście pierwsze.

W porządku dnia naszego posiedzenia mamy 3 punkty.

Pierwszy to rozpatrzenie informacji ministra sprawiedliwości na temat przetwarzania danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych oraz wyników przeprowadzonych kontroli w 2021 r.

Punkt drugi to rozpatrzenie jawnej rocznej informacji prokuratora generalnego o łącznej liczbie osób, wobec których został skierowany wniosek o zarządzenie kontroli i utrwalania rozmów lub wniosek o zarządzenie kontroli operacyjnej.

Punkt trzeci to rozpatrzenie informacji za 2021 r. na temat działalności: Policji, określonej w art. 19 ust. 1–21 ustawy o Policji; Biura Nadzoru Wewnętrzznego, określonej w art. 11n ust. 1–28 ustawy o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych; Służby Ochrony Państwa, określonej w art. 42–53 ustawy o Służbie Ochrony Państwa, w tym informacje i dane, o których mowa w art. 57 ust. 1 tej ustawy.

Bardzo proszę. Punkt pierwszy, czyli informacja ministra sprawiedliwości. Bardzo proszę.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
STRATEGII I FUNDUSZY EUROPEJSKICH
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
TOMASZ GAJEWSKI

Szanowny Panie Przewodniczący! Państwo Senatorowie! Drodzy Państwo!

Nazywam się Tomasz Gajewski. Jestem zastępcą dyrektora Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości.

(Przewodniczący Aleksander Pociąg: Bardzo bym prosił... Czy mógłby pan być trochę bliżej mikrofonu. Proszę o to, bo część senatorów obraduje zdalnie. Przedstawiciele prokuratora generalnego również są zdalnie, więc dobrze by było, żeby słyszeli.)

Dobrze. Oczywiście.

Nazywam się Tomasz Gajewski. Jestem zastępcą dyrektora Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości. Nasz departament zajmuje się zbieraniem danych statystycznych w zakresie wymiaru sprawiedliwości.

W dniu dzisiejszym będziemy mieć możliwość, ja i moja koleżanka, pani naczelnik Justyna Kowalczyk, przedstawienia państwu informacji na temat danych komunikacyjnych, pocztowych i internetowych oraz wyniku przeprowadzonych kontroli.

Sądy powszechne, sądy okręgowe prowadzą kontrole nad pozyskiwaniem informacji telekomunikacyjnych i pocztowych lub internetowych. W ramach tego nadzoru przekazują do ministra sprawiedliwości informacje na temat danych przetwarzanych przez poszczególne uprawnione instytucje. Minister sprawiedliwości corocznie,

zgodnie z przepisami ustawy o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy o ustroju sądów wojskowych, przedstawia informację zbiorczą na temat pozyskiwanych danych Sejmowi oraz Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej.

W tym roku taka informacja została już przekazana do Sejmu. Informację dla państwa będziemy omawiali w dniu dzisiejszym.

Poproszę o przedstawienie szczegółów panią naczelnik Justynę Kowalczyk.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Bardzo proszę, Pani Naczelnik.

**NACZELNIK WYDZIAŁU
STATYSTYCZNEJ INFORMACJI
ZARZĄDCZEJ W DEPARTAMENCIE
STRATEGII I FUNDUSZY EUROPEJSKICH
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
JUSTYNA KOWALCZYK**

Dzień dobry. Witam.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Przedstawię państwu sprawozdanie, które pozyskujemy z sądów powszechnych, na temat uzyskiwania przez uprawnione podmioty danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych.

Tak jak pan dyrektor nadmienił, w myśl art. 175b §1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych i art. 6a ustawy z 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych prezesi sądów okręgowych, wojskowych i powszechnych, są zobowiązani, począwszy od roku 2017, do przekazywania ministrowi sprawiedliwości informacji na temat przetwarzania wskazanych danych.

Prezesi sądów okręgowych i prezesi sądów wojskowych właściwych według siedziby organu wnioskującego o udostępnienie danych przekazują corocznie informacje. Są to informacje, które dotyczą uzyskiwania i utrwalania treści rozmów prowadzonych przy użyciu środków technicznych, w tym za pomocą sieci telekomunikacyjnych. Są to tzw. dane telekomunikacyjne. Informacje te dotyczą także uzyskiwania i utrwalania treści korespondencji, w tym korespondencji prowadzonej za pomocą środków

komunikacji elektronicznej. Są to dane pocztowe i internetowe. Dane pocztowe dotyczą uzyskiwania dostępu i kontroli zawartości przesyłek, a dane telekomunikacyjne, informatyczne – uzyskiwania i utrwalania danych zawartych m.in. w informatycznych nośnikach danych.

Proszę państwa, w myśl art. 175b §2 prawa o ustroju sądów powszechnych minister sprawiedliwości do 30 czerwca roku następującego po uzyskaniu danej informacji przekazuje do Sejmu i Senatu zagregowaną informację w tym zakresie.

Proszę państwa, w roku 2021 uprawnione podmioty... Tymi podmiotami są Komenda Główna Policji, Komenda Stołeczna Policji, Krajowa Administracja Skarbowa, Komenda Główna Straży Granicznej, Nadwiślański Oddział Straży Granicznej, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Centralne Biuro Śledcze Policji, Biuro Spraw Wewnętrznych Policji, Biuro Spraw Wewnętrznych Straży Granicznej, Służba Ochrony Państwa, Inspektor Nadzoru Wewnętrznego MSWiA, Generalny Inspektor Informacji Finansowej Ministerstwa Finansów, Mazowiecki Urząd Celno-Skarbowy w Warszawie, Służba Kontrwywiadu Wojskowego oraz Żandarmeria Wojskowa. Organy te przetworzyły łącznie 1 milion 857 tysięcy danych, z czego 1 milion 820 tysięcy danych były to dane telekomunikacyjne, 16 tysięcy – dane pocztowe, 20 tysięcy – dane internetowe.

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Przepraszam bardzo, Pani Naczelnik. Gdyby była pani łaskawa powtórzyć te...)

Liczby?

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Liczby. Tak. Bardzo proszę.)

Dobrze.

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Było 1 milion 800...)

...857 tysięcy danych.

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Danych przetworzonych... Tak?)

Tak. 1 milion 820 tysięcy 630 danych telekomunikacyjnych, 16 tysięcy 764 danych pocztowych, 20 tysięcy 107 danych internetowych.

Dane telekomunikacyjne, pocztowe i internetowe uzyskane w 2021 r. przez poszczególne uprawnione podmioty kształtowały się następująco: Policja pozyskała łącznie 1 milion 350 tysięcy 242 dane; Straż Graniczna – 225 tysięcy 984; Krajowa Administracja Skarbowa – 16 tysięcy

328 danych; pozostałe organy, niewymienione w tym momencie – 264 tysiące 947.

Najwięcej danych telekomunikacyjnych przetworzyła Policja. Jest to 1 milion 323 tysiące 656 danych. Straż Graniczna – 225 tysięcy 562. Krajowa Administracja Skarbowa przetworzyła 15 tysięcy 68 danych, a pozostałe organy – 256 tysięcy 344.

Odpowiednio najwięcej danych pocztowych uzyskała Policja – 9 tysięcy 331. Straż Graniczna pozyskała 331, Krajowa Administracja Skarbowa – 125, a pozostałe organy – 6 tysięcy 977. Są to te organy, które nie zostały wymienione.

Odnosnie do danych internetowych: Policja – 17 tysięcy 255; Straż Graniczna – 91; Krajowa Administracja Skarbowa – 1 tysiąc 135; pozostałe organy – 1 tysiąc 626.

W roku 2021 sądy okręgowe i sądy wojskowe przeprowadziły 136 kontroli, z których 2 były negatywne.

Jest to informacja, którą chcieliśmy państwu przekazać. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Jeżeli państwo pozwolicie, to będziemy procedować w ten sposób, że najpierw...

(Senator Michał Seweryński: Pytania...)

Tak. Najpierw zadamy pytania dotyczące tej części, a potem będziemy przechodzić dalej.

Kto z państwa senatorów ma pytania?

Pan marszałek. Bardzo proszę.

**SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI**

Chodzi mi o informację podaną na samym końcu, że sądy okręgowe przeprowadziły 136 kontroli. Na czym taka kontrola polega? Co tu jest kontrolowane?

**NACZELNIK WYDZIAŁU
STATYSTYCZNEJ INFORMACJI
ZARZĄDCZEJ W DEPARTAMENCIE
STRATEGII I FUNDUSZY EUROPEJSKICH
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
JUSTYNA KOWALCZYK**

Prawidłowość takiej szczegółowej procedury... No, niestety nie posiadam wiedzy w tym

zakresie. Z naszych sprawozdań jasno wynika, że takich kontroli było 136. Kontrola może dotyczyć wielu możliwości przetwarzania danych. Tu nie chodzi o 136 przypadków przetwarzania danych, bo w jednej kontroli tych przypadków może być badanych więcej.

(Senator Michał Seweryński: Czy wolno jeszcze?)

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Tak, tak. Oczywiście.

**SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI**

Tu nawet nie chodzi o liczby tych przypadków. Na czym ta cała kontrola polega? Co to jest?

(Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości Tomasz Gajewski: Panie Przewodniczący...)

Co jest kontrolowane? Czy wniosek...

**ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
STRATEGII I FUNDUSZY EUROPEJSKICH
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
TOMASZ GAJEWSKI**

Panie Przewodniczący! Panie Marszałku!

Zgodnie z przepisami w ramach kontroli sąd okręgowy dokonuje zapoznania się z materiałami uzasadniającymi udostępnienie danych telekomunikacyjnych oraz prowadzi weryfikację zgodności tego udostępnienia z przepisami. To jest zadanie sądu okręgowego i jest to działanie w ramach nadzoru nad prawidłowością...

(Senator Michał Seweryński: To wszystko wiemy.)

...udostępnienia danych.

**SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI**

Ale czy to chodzi o taką kontrolę, którą sąd sprawuje, gdy wpływa do niego wnioski o zezwolenie na to, żeby prowadzić działalność

operacyjną? Czy może to jest niezależny rodzaj kontroli? Sąd wysłał swojego pracownika i kontroluje to, co nie było wcześniej przedmiotem rozpatrywania przez sąd. Tu trudno się zorientować.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
STRATEGII I FUNDUSZY EUROPEJSKICH
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
TOMASZ GAJEWSKI

Panie Przewodniczący! Panie Marszałku!

Zakres informacji, którą dzisiaj podajemy, dotyczy udostępniania bieżących danych telekomunikacyjnych, co wynika z przepisów o poszczególnych organach, które mają prawo o takie udostępnienie wnioskować. W związku z tym dotyczy to tylko części danych komunikacyjnych, a nie dotyczy to, według mojej wiedzy, pełnej kontroli operacyjnej. Dotyczy to bieżącego uzyskiwania danych przez organy.

SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI

Jest taki rodzaj działalności, że określony uprawniony organ zgłasza się do sądu i prosi o zgodę na przeprowadzenie działalności operacyjnej. To jest jasne, że w trakcie rozpatrywania tego wniosku sąd bada, kontroluje, co jest w tym wniosku i jakie są podstawy itd. I czy tu chodzi tylko o taką kontrolę? Czy chodzi też o jeszcze jakąś inną kontrolę, poza takimi wnioskami? I jeżeli to jest coś innego, to jest pytanie: czego to dotyczy? Nie chodzi mi o szczegóły, pytam tak generalnie, żeby można rozróżnić to, co sąd bada, kiedy wpływa do niego wnioski o kontrolę, i to, co sąd bada później.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
STRATEGII I FUNDUSZY EUROPEJSKICH
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
TOMASZ GAJEWSKI

Jeszcze odpowiem na pana pytanie. Zgodnie z przepisami sądy okręgowe prowadzą nadzór nad bieżącym udostępnianiem danych dla poszczególnych organów. Organy sprawozdają do sądów okręgowych z zakresu

liczby przypadków pozyskania danych, wskazując podstawę do pozyskania danych. Następnie sądy dokonują oceny na podstawie dokumentów, które zostały przekazane przez poszczególne organy. To, o czym mówimy na dzisiejszym spotkaniu, to jest sprawozdanie dotyczące liczby przekazanych danych przez poszczególne organy, które mają uprawnienia do pozyskiwania danych telekomunikacyjnych, do sądów okręgowych oraz zbiorcza informacja z sądów okręgowych na temat tego, jakie zbiorcze raporty zostały do tych sądów przekazane, a także jakie kontrole te sądy przeprowadziły. Na podstawie tych danych nie jesteśmy w stanie udzielić żadnych dodatkowych informacji. To, o czym mówimy, to są tylko statystyki wynikające z ogólnych przepisów dotyczących sprawozdania przez organy do sądów okręgowych, a następnie zbiorczego sprawozdania przekazanego do ministra sprawiedliwości, które jest agregowane statystycznie na poziomie ministerstwa.

(*Senator Ewa Matecka: Panie Przewodniczący, czy mogę prosić o głos?*)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Tak, tak. Już, sekundę. Tylko jedno zdanie. Warto by chyba było wyjaśnić tutaj, że ta liczba, 1 milion 800 tysięcy, to nie jest liczba przypadków, tylko liczba danych, które rozkładają się oczywiście na dużo mniej podmiotów, które były sprawdzane. Nie wszyscy to rozumieją i sąd może być... Dobrze.

Bardzo proszę, Pani Senator.

SENATOR
EWA MATECKA

Dziękuję bardzo.

Pan senator Seweryński poruszył bardzo istotną kwestię. Nie uzyskaliśmy, wydaje mi się, wyczerpujących informacji na ten temat. Mam propozycję, aby ministerstwo przedstawiło nam więcej szczegółów na temat tych kontroli, a szczególnie na temat tych 2 kontroli, które były negatywnymi kontrolami, jak możemy wyczytać z tego krótkiego sprawozdania. Dziękuję bardzo.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
STRATEGII I FUNDUSZY EUROPEJSKICH
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
TOMASZ GAJEWSKI

Dziękuję bardzo za to pytanie.

Mogę się do niego odnieść. Oczywiście w tej chwili nie jesteśmy w stanie odpowiedzieć na pytanie dotyczące tego, co było przedmiotem tych negatywnych kontroli oraz dlaczego one były negatywne. Możemy ewentualnie przygotować dla państwa odpowiedź na piśmie.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

To ja bym bardzo prosił. Prosiła o to pani senator Matecka, a ja bardzo bym prosił...

Czy pani senator chciałaby zabrać głos?

SENATOR
EWA MATECKA

Nie, dziękuję bardzo. Jeżeli będzie nam przedstawiona informacja szczegółowa na piśmie, dotycząca zarówno negatywnych wyników kontroli, jak i tych pozostałych, tego, czego dotyczyły i dlaczego zostały zarządzane, wszystkiego tego, co poruszał zarówno pan senator Seweryński, jak i ja, to będę bardzo wdzięczna. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

To ja mam ostatnie pytanie.

Czy państwo jesteście w stanie powiedzieć... Mamy taką bardzo twardą liczbę – było 136 kontroli. A czy jesteście państwo w stanie powiedzieć, na ile przypadków to było? Nie posiadacie takich danych?

(Naczelnik Wydziału Statystycznej Informacji Zarządczej w Departamencie Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości Justyna Kowalczyk: Nie.)

A czy nie posiadacie państwo teraz, czy w ogóle nie posiadacie?

NACZELNIK WYDZIAŁU
STATYSTYCZNEJ INFORMACJI
ZARZĄDCZEJ W DEPARTAMENCIE
STRATEGII I FUNDUSZY EUROPEJSKICH
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
JUSTYNA KOWALCZYK

W naszym sprawozdaniu, które jest przesyłane do państwa, do Senatu, nie ma takiej informacji. To sprawozdanie jest – ja pokażę je może w taki sposób – niewielkie. Tu są same statystyczne informacje. Jeżeli chodzi o wyniki przeprowadzonych kontroli, to jest tylko informacja, ile było takich kontroli, ile było pozytywnych, ile było negatywnych. Tak zostało sporządzone to sprawozdanie i taką informacją dysponujemy.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

No dobrze. Dziękuję bardzo.

Bardzo bym teraz prosił o zabranie głosu przedstawicieli bądź przedstawiciela prokuratora generalnego. Państwo uczestniczycie w posiedzeniu zdalnie.

Bardzo proszę.

ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO
DO SPRAW PRZESTĘPCZOŚCI
ZORGANIZOWANEJ I KORUPCJI
BEATA MARCZAK

Dzień dobry państwu.

Nazywam się Beata Marczak. Jestem zastępcą prokuratora generalnego do spraw przestępczości zorganizowanej i korupcji.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Prokurator generalny stosownie do art. 11 ustawy z 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze przedłożył marszałkowi Senatowi jawną roczną informację o łącznej liczbie osób, wobec których został skierowany wniosek o zarządzanie kontroli i utrwalania rozmów lub wniosek o zarządzanie kontroli operacyjnej ze wskazaniem liczby osób, co do których sąd zarządził kontrolę i utrwalanie rozmów lub kontrolę operacyjną, sąd odmówił zarządzania kontroli i utrwalania rozmów lub kontroli operacyjnej

bądź też wniosek o kontrolę operacyjną nie uzyskał zgody prokuratora, z wyszczególnieniem liczby osób w poszczególnych punktach, co do których o kontrolę wnioskował właściwy organ. W takim kształcie, poczynając od czerwca 2016 r., jest to siódma jawna informacja prokuratora generalnego.

W dalszej części mojej informacji, celem zobrazowania dynamiki kształtowania się liczby osób objętych kontrolą, dane dotyczące 2021 r. zostaną przeze mnie porównane z danymi z 2020 r.

W minionym roku wnioski kierowane przez uprawnione organy zostały na podstawie naszych statystyk załatwione w następujący sposób. Sąd zarządził kontrolę i utrwalanie rozmów lub kontrolę operacyjną wobec 6 tysięcy 922 osób. Dla porównania w 2020 r. była to liczba 6 tysięcy 384 osób. Tak więc nastąpił wzrost o 538 osób, co do których takie wnioski zostały skierowane. Sąd odmówił zarządzenia kontroli i utrwalania rozmów bądź kontroli operacyjnej wobec 23 osób. Dla porównania w 2020 r. była to liczba 35 osób. I wreszcie, wnioski o kontrolę operacyjną nie uzyskały zgody prokuratora w przypadku 126 osób, podczas gdy w 2020 r. ta liczba wynosiła 118 osób.

W obowiązującym stanie prawnym 9 służb posiadało uprawnienia do wystąpienia z wnioskiem o zarządzenie kontroli operacyjnej. Były to: Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Inspektor Nadzoru Wewnętrznego, Krajowa Administracja Skarbowa, Policja, Służba Kontrwywiadu Wojskowego, Służba Ochrony Państwa, Straż Graniczna i Żandarmeria Wojskowa.

Podam dane w rozbiciu na poszczególne służby. W 2021 r. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego skierowała wnioski o kontrolę operacyjną wobec 177 osób, w 2020 r. było o 37 więcej. Nastąpił więc spadek wniosków w tym zakresie ze strony Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Jak te wnioski zostały rozpoznane? Sąd Okręgowy w Warszawie, bo tam kierowane są wnioski szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, zarządził kontrolę wobec 172 osób spośród, przypominam, 177 osób, co do których skierowano wnioski o kontrolę. Sąd Okręgowy w Warszawie odmówił zarządzenia kontroli operacyjnej wobec 2 osób. W 2020 r., dla porównania, odmowa dotyczyła 7 osób. Wnioski o kontrolę operacyjną kierowane przez Agencję

Bezpieczeństwa Wewnętrznego nie uzyskały zgody prokuratora generalnego w przypadku 3 osób.

Centralne Biuro Antykorupcyjne skierowało w ubiegłym roku wnioski wobec 223 osób. Nastąpił spadek w porównaniu do roku 2020 o 75 wniosków. Jeśli chodzi o rozpoznanie wniosków, Sąd Okręgowy w Warszawie zarządził kontrolę operacyjną wobec 221 osób. Brak było odmów ze strony sądu w przedmiocie zarządzenia kontroli operacyjnej. W 2020 r. takie odmowy ze strony sądu dotyczyły 2 osób. I wreszcie, wnioski o kontrolę operacyjną nie uzyskały akceptacji prokuratora generalnego wobec 2 osób, a w 2020 r. – wobec 1 osoby.

Jeśli chodzi o statystykę dotyczącą Krajowej Administracji Skarbowej, to skierowała ona wnioski wobec 15 osób, podczas gdy w 2020 r. skierowano wnioski wobec 16 osób. W 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zarządził kontrolę operacyjną wobec 15 osób, brak było odmów sądu w przedmiocie wniosku o zarządzenie kontroli operacyjnej. Wniosek o kontrolę operacyjną nie uzyskał zgody w przypadku 1 osoby.

Jeśli chodzi o Policję, to skierowano wnioski dotyczące 6 tysięcy 9 osób, a zatem było ich o 645 więcej niż w 2020 r. Sąd zarządził kontrolę operacyjną wobec 5 tysięcy 884 osób. Sąd odmówił zarządzenia kontroli operacyjnej wobec 7 osób, podczas gdy w 2020 r. odmowy ze strony sądu dotyczyły 16 osób. Wnioski o kontrolę nie uzyskały akceptacji prokuratora wobec 118 osób, a w 2020 r. – wobec 109 osób.

Służba Kontrwywiadu Wojskowego. Wnioski skierowane zostały wobec 115 osób. Był tu spadek o 18 osób w porównaniu z liczbą z roku 2020. Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie zarządził kontrolę wobec 115 osób. Brak było odmów ze strony sądu. Nie było wniosków o kontrolę, które nie uzyskałyby akceptacji prokuratora generalnego.

Straż Graniczna skierowała wnioski wobec 291 osób. Jest tu spadek o 37 osób w porównaniu z liczbą z roku 2020. Sąd zarządził kontrolę wobec 290 osób. Brak było odmów ze strony sądu w przedmiocie zarządzenia kontroli operacyjnej. W przypadku 1 osoby wniosek o kontrolę nie uzyskał zgody prokuratora.

Żandarmeria Wojskowa skierowała wnioski wobec 90 osób, co stanowi wzrost o 3 osoby w porównaniu do danych z 2020 r. Sąd zarządził kontrolę operacyjną wobec 87 osób. Odmówił,

podobnie jak w 2020 r., zarządzenia kontroli operacyjnej wobec 2 osób. Podobnie jak w 2020 r. wniosek o kontrolę operacyjną nie uzyskał akceptacji prokuratora w przypadku 1 osoby.

Inspektor Nadzoru Wewnętrznego i Służba Ochrony Państwa nie kierowały w 2021 r. wniosków o zarządzenie kontroli operacyjnej.

Na podstawie przytoczonych danych mogli państwo zauważyć, że Policja złożyła zdecydowanie najwięcej wniosków o zarządzenie kontroli operacyjnej. W 2021 r. nastąpił wzrost liczby wniosków kierowanych przez Policję, także w porównaniu do innych służb, w przypadku których, jak państwu przytoczyłam, nastąpiły niewielkie spadki.

Decyzje odmowne co do wniosków kierowanych przez Policję w 2021 r. stanowiły 2,1% łącznej liczby osób objętych wnioskami Policji o zarządzenie kontroli operacyjnej. W 2020 r. takich odmów w ujęciu procentowym było 2,4%.

Warto odnotować, że w 2021 r. wnioski Policji, podobnie zresztą jak w latach poprzednich, dotyczyły w przeważającej mierze przestępstw o charakterze kryminalnym, w szczególności tzw. przestępstw narkotykowych, przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstw karnoskarbowych, zwłaszcza popełnianych przez osoby działające w zorganizowanych grupach przestępczych. Jako zastępca prokuratora generalnego zajmujący się nadzorem nad sprawami z zakresu przestępczości zorganizowanej i korupcji chciałabym podnieść, że przestępcy coraz częściej wykorzystują zaawansowane narzędzia teleinformatyczne do realizacji czynów zabronionych. Posługują się wielką liczbą telefonów, w związku z tym tego typu środki zapewniają skuteczne ściganie przestępstw.

W przypadku wszystkich służb przyczyną wydania decyzji o odmowie zarządzenia kontroli operacyjnej przez sąd czy też decyzji o odmowie wyrażenia zgody na skierowanie wniosku do sądu przez prokuratora były następujące. Są to 2 grupy przesłanek. Pierwsza: brak podstaw prawnych, czyli uznanie, iż czyn zarzucany osobie objętej wnioskiem nie występuje w tzw. katalogu przestępstw pozwalających danej służbie na zastosowanie kontroli operacyjnej. Druga: brak podstaw faktycznych, kiedy to, zdaniem prokuratora czy też sądu, organ wnioskujący nie wykazał odpowiednio, że osoba objęta wnioskiem popełniła zarzucane jej przestępstwo katalogowe. W pojedynczych przypadkach podstawą

odmownej decyzji prokuratora był zarówno brak podstaw prawnych, jak i faktycznych.

Szanowni Państwo, prokurator generalny oraz prokuratorzy okręgowi właściwi do rozpoznawania wniosków kierowanych przez poszczególne służby w przedmiocie kontroli operacyjnej, uprawnieni do podejmowania decyzji w tym zakresie uzasadniali wydawane decyzje odmowne. Na tej podstawie formułowane były odpowiednie pisma instruktażowe dla Policji i służb zajmujących się kontrolami operacyjnymi, co miało na celu podniesienie poziomu formułowanych wniosków, a zwłaszcza wyeliminowanie odnotowywanych przez prokuratorów nieprawidłowości w procedowanych wnioskach.

Ważny element kontroli prokuratora, w tym prokuratora generalnego, nad tą działalnością stanowiła ocena składanych przez Policję i służby wniosków o wyrażenie zgody na wystąpienie do sądu okręgowego o przedłużenie kontroli operacyjnej. Prokurator generalny przyjął jako regułę, iż warunkiem udzielenia takiej zgody jest wykazanie trwania pierwotnych ustawowych przesłanek zarządzenia kontroli, a także opisanie efektów prowadzonej kontroli operacyjnej uzasadniających konieczność jej przedłużenia na kolejny okres. I tak: przedłużenie kontroli operacyjnej na okres powyżej 6 miesięcy wymagało wykazania, zgodnie z wymogami ustawowymi, nowych okoliczności istotnych dla zapobieżenia bądź wykrycia przestępstwa albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa. Spełnienie tych warunków było przy rozpoznawaniu wniosków każdorazowo badane przez prokuratora generalnego i prokuratorów uprawnionych do rozpoznawania tego typu wniosków.

Generalnie, w mojej ocenie, działania dotyczące czuwania nad prawidłowością zarządzania kontroli operacyjnej, wypełniania ustawowego nakazu stania na straży praworządności z jednej strony i realizacji obowiązku ścigania przestępstw z drugiej strony są przez prokuratora generalnego i prokuratorów uprawnionych do realizacji wniosków o kontrole operacyjne prawidłowo realizowane. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Pan marszałek chciałby zabrać głos. Proszę.

SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI

Zadam teraz pytanie, które w Senacie nie może nie paść z uwagi na to, że jest to wielka legislatywa. Tu się tworzy przepisy prawa. Zawsze mnie interesuje taki pogląd w sprawie, o który można pytać także w innych przypadkach. Czy przepisy prawne, na których oparta jest działalność operacyjna, są wystarczające dla organów tę działalność prowadzących? A może są nadmiernie rygorystyczne i nie umożliwiają dokonywania czynności, które byłyby potrzebne i byłyby w interesie kraju, w interesie ludzi? Czy należałoby wobec tego coś zmienić? Nie mam zamiaru prosić od razu o powiedzenie konkretnie, jakie przepisy należałoby zmienić. Pytam, czy w ogóle takie myślenie w ocenie... Zapewne wszystkie organy, które mają tu swoich przedstawicieli, mają jakąś ocenę. Co udałoby się zrobić, gdyby były inne przepisy prawa? Czy w tej sprawie mogliby państwo coś powiedzieć? To takie pytanie ogólne. Mamy 3 sprawozdania. Jeżeli coś należałoby w przepisach prawa zmienić, to wtedy dla nas...

(*Głos z sali:* To zrobiono w tym roku.)

...to trzeba byłoby coś przewidzieć jako projekt nowego aktu prawnego. I wtedy byśmy musieli się tym zająć. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Bardzo proszę.

Czy chciałaby pani to skomentować, odpowiedzieć na to, co powiedział pan marszałek?

ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO
DO SPRAW PRZESTĘPCZOŚCI
ZORGANIZOWANEJ I KORUPCJI
BEATA MARCZAK

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Jeśli pozwolicie, pan naczelnik naszego biura nadzoru nad czynnościami operacyjnymi, praktyk zajmujący się na co dzień wnioskami kierowanymi przez odpowiednie służby udzieli odpowiedniej informacji w tym zakresie.

NACZELNIK WYDZIAŁU NADZORU
NAD CZYNNOŚCIAMI
OPERACYJNO-ROZPOZNAWCZYMI
W BIURZE PREZYDIALNYM
W PROKURATURZE KRAJOWEJ
ALEKSANDER TOMASZUK

Dzień dobry, Panie Przewodniczący. Dzień dobry państwu.

Dziękuję za to zadane pytanie. Ja postaram się odpowiedzieć w inny sposób. Powiem o tym, co udało nam się zrobić w tym roku na tej bazie małymi kroczkami, były to kroki niezbędne. Oczywiście wiele jest innych postulowanych rzeczy, dotyczących tego, co wynika z bieżącej pracy. W tym roku, Panie Przewodniczący, zmieniły się dwie rzeczy, i to bardzo ważne, w praktyce działania prokuratorów. Otóż w lipcu weszło w życie nowe rozporządzenie w sprawie sprawowania kontroli operacyjnej przez Policję. §12 tego rozporządzenia wprost unormował podstawową rzecz, która była robiona w praktyce od ponad 10 lat na bazie wytycznych prokuratora generalnego z 2009 r. Otóż w momencie przekazywania materiałów do postępowania przygotowawczego... Przez ponad 10 lat praktyka sprowadzała się do tego... Nie unormowano w przepisie prawa, że wraz z przekazywanymi materiałami była przekazywana kopia wniosku postanowienia i pierwszej strony wniosku organu o stosowanie kontroli. We wspomnianym rozporządzeniu policyjnym pierwszy raz w życiu nastąpiło unormowanie, że organ stosujący kontrolę – tak jest w przypadku Policji, ale myślę, że będzie to sukcesywnie rozciągnięte na inne organy stosujące kontrolę operacyjną – przekazuje kopię postanowienia *lege artis* wraz z materiałami uzasadniającymi wniossek.

Następna rzecz, która w tym zakresie została unormowana. Otóż w ustawie z 22 lipca tego roku o powołaniu nowej służby, Inspektoratu Wewnętrznego w Służbie Więziennej... W odniesieniu do możliwości prowadzenia kontroli operacyjnej został wprowadzony zapis wynikający wprost z ustawy. Będzie to pomagało w bieżącej pracy. Strony postępowania w toku prowadzonego postępowania przygotowawczego czy sądowego mają możliwość wprost opierania się na tym, co organ stosujący kontrolę operacyjną przekazuje do postępowania przygotowawczego. W nowej ustawie z 22 lipca, która czeka jeszcze na wejście w życie – moment jej wejścia w życie

będzie na początku grudnia – w zakresie kontroli operacyjnej została wprowadzona formalna podstawa. Chodzi o stosowanie kontroli operacyjnej przez Inspektorat Wewnętrzny Służby Więziennej. Mam nadzieję, że to będzie rozciągnięte na inne ustawy dotyczące służb stosujących kontrolę operacyjną. W przypadku zarejestrowania materiałów dotyczących bezwzględnych tajemnic, czy obrończej, czy duchownej... Jeśli organ stosujący kontrolę nie zauważy tego faktu... Jest wprowadzona możliwość formalnego zwrotu tych materiałów w momencie przekazania do prokuratury, zwrotu do organu, który zastosował kontrolę. Chodzi o to, żeby dany organ, jako zobowiązany z mocy przepisów, wyeliminował te materiały i żeby nie było to problemem w toku dalszych prac w postępowaniu sądowym czy przygotowawczym.

Jest wiele rzeczy, które można tu poruszyć. Wydział, którym mam zaszczyt kierować od 6 lat, przeprowadził w ciągu kilku lat kontrole... Sprawdzałem wykonywanie czynności operacyjnych przez poszczególnych prokuratorów okręgowych. Są pewne rozbieżności, ale należy stwierdzić, że kontrola jest robiona na bardzo przyzwoitym poziomie, a pewne uchybienia, które są, staramy się wyeliminować z bieżącej pracy. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby jeszcze zabrać głos?

(*Senator Ewa Matecka: Tak, jeśli mogę prosić.*)

Tak, oczywiście. Bardzo proszę.

SENATOR
EWA MATECKA

Dziękuję bardzo.

Prokuratura Krajowa, przedstawiając sprawozdanie, powiedziała, że zastosowano wnioski o zarządzenie kontroli bądź wnioski o zarządzenie kontroli operacyjnej wobec 7 tysięcy 71 osób. Pani powiedziała dość ogólnie, jakiego rodzaju przestępstwa były głównym przedmiotem kontroli. To było powiedziane dość ogólnie. Czy pani może nam powiedzieć szczegółowo, jak to

wygląda? Jeżeli nie jest to możliwe teraz, to bardzo byśmy prosili o odpowiedź na piśmie z dokładnym podziałem dotyczącym tych 7 tysięcy 71 osób. Tak?

(*Zastępca Prokuratora Generalnego do spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Beata Marczak: Czy mogę?*)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Tak, tak. Bardzo proszę.

ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO DO SPRAW
PRZESTĘPCZOŚCI ZORGANIZOWANEJ
I KORUPCJI
BEATA MARCZAK

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Prokuratura nie jest zobowiązana do tego, aby prowadzić szczegółową statystykę w tym zakresie. My postaramy się przygotować takie dane...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Przepraszam. Pan naczelnik wydziału nadzoru jest gotów do udzielenia odpowiedzi. Nie dogadaliśmy się tutaj.

NACZELNIK WYDZIAŁU NADZORU
NAD CZYNNOŚCIAMI
OPERACYJNO-ROZPOZNAWCZYMI
W BIURZE PREZYDIALNYM
W PROKURATURZE KRAJOWEJ
ALEKSANDER TOMASZUK

Panie Przewodniczący! Pani Senator!

Każda służba stosująca kontrolę operacyjną musi być w tzw. katalogu. Chodzi o możliwości jej stosowania określone w przepisach dotyczących danej służby. Mało tego, musi być we właściwości rzeczowej. Odpowiadając pokrótce pani senator na zadane pytanie, powiem, że jeśli chodzi o ABW, to zdecydowana większość wszystkich wniosków o kontrolę operacyjną dotyczy zdarzeń o charakterze terrorystycznym czy szpiegowskim określonych w art. 130. Tyle możemy ogólnie powiedzieć w tym zakresie.

Jeśli chodzi o CBA, to są to sprawy związane z ochroną ekonomiczną, z, ogólnie rzecz biorąc,

finansami publicznymi oraz korupcją występującą na szczeblu najwyższych organów centralnych czy samorządu terytorialnego.

Policja jasno określa swoje uprawnienia w tym zakresie. Są to przestępstwa ściśle kryminalne oraz narkotykowe. Te przestępstwa są wprost powymieniane w sprawozdaniu, które przedstawi w dalszej kolejności przedstawiciel ministra spraw wewnętrznych i administracji. Tam to wszystko jest porozbijane na poszczególne punkty – ile tych przestępstw było, ile było wniosków o kontrolę w zakresie danej przestępczości, np. w zakresie przestępstw przeciwko mieniu czy przeciwko porządkowi publicznemu.

Wnioski KAS dotyczą przestępstw związanych z uszczupleniami podmiotów gospodarczych z kodeksu karnego skarbowego, tam, gdzie oczywiście musi być zachowana zasada proporcjonalności, subsydiarności. Jest duża skala przestępstw z tym związanych. Są tu też wyłudzenia VAT przez poszczególne podmioty gospodarcze. Oczywiście Policja czy CBA, tak jak tu wskazałem, też zajmuje się wyłudzeniami podatku VAT.

Wnioski Żandarmerii Wojskowej i SKW dotyczą ochrony interesów służby wojskowej. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Pani Senator, czy chciałaby pani poprosić w tym zakresie o odpowiedź na piśmie?

**SENATOR
EWA MATECKA**

Rozumiem, że odpowiedź na moje pytanie znajdziemy również w sprawozdaniu ministra spraw wewnętrznych i administracji, które nastąpi za chwilę. Wobec tego uważam, że odpowiedź udzielona tu przed chwilą jest w zupełności wystarczająca. Tak więc dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Później zbiorczo, jeżeli będą pytania i będą jakieś komentarze ze strony gości... Jak skończymy, to chciałbym to zrobić za jednym razem.

Czy państwo senatorowie mają jeszcze jakieś pytania w tym zakresie? Nie.

Dobrze. Dziękuję bardzo.

Bardzo bym prosił przedstawicieli prokuratury, żebyście państwo zostali z nami, bo później mogą być jeszcze jakieś pytania.

Rozumiem, że w tej chwili możemy przejść do wystąpienia przedstawiciela MSWiA.

**DYREKTOR DEPARTAMENTU
PORZĄDKU PUBLICZNEGO
W MINISTERSTWIE
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
MARIUSZ CICHOMSKI**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Jeśli państwo pozwolicie, to troszkę nietypowo odpowiem, bo częściowo odniosę się do pytań, które padły we wcześniejszej części dyskusji. Może to ułatwi dalsze ewentualne dopytywanie.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych jest zobowiązany do przedstawienia informacji dotyczących 2 formacji plus informacji dotyczącej inspektora nadzoru wewnętrznego, czyli Biura Nadzoru Wewnętrznego będącego komórką organizacyjną Policji. W przypadku Służby Ochrony Państwa i owego BNW podmioty nie korzystały z uprawnień, jeśli chodzi o możliwość prowadzenia kontroli operacyjnej. Szczegółowe informacje dotyczące kontroli prowadzonej przez Policję przedstawi pan komendant, pan generał.

Ja pozwolę sobie odnieść się na samym początku do zapytania ze strony pana marszałka dotyczącego potrzeby zmian oraz do wypowiedzi ze strony prokuratury, za którą bardzo dziękuję. Z naszego punktu widzenia to, co ostatnio się wydarzyło, ta istotna zmiana, która została dokonana, to modyfikacja wynikająca ze zmiany upoważnienia z art. 19 do wydania aktu wykonawczego, czyli rozporządzenia, w tym wypadku w zakresie dokumentowania kontroli operacyjnej. Cieszę się, że jest to też bardzo pozytywnie postrzegane przez Prokuraturę Krajową. Będziemy w miarę możliwości dokonywać tej samej modyfikacji w przypadku pozostałych formacji podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. To tak naprawdę w pełni zrealizuje zasadę legalizmu, jeśli chodzi o sposób dokumentowania kontroli operacyjnej.

Druga istotna rzecz, którą też staramy się na bieżąco monitorować i ewentualnie zmieniać, to kwestia samego katalogu wynikającego z art. 19. W tym roku – nie będzie tu jeszcze przełożenia na informację za 2021 r. – przy okazji powołania Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości w ramach Policji do katalogu zostały dodane przestępstwa związane... Chodzi o umożliwienie zwalczania przestępczości w cyberprzestrzeni. To było czymś dodatkowym, co w znaczny sposób może usprawnić działania i pozwoli na właściwe funkcjonowanie nowej, wyodrębnionej w ramach Policji służby zwalczania cyberprzestępczości.

I jeszcze w kontekście wypowiedzi pani senator... Tak jak pani tutaj zauważyła, w sprawozdaniu ministra właściwego do spraw wewnętrznych jest bardzo dokładna informacja, jeśli chodzi o liczby zarządzanych kontroli operacyjnych z podziałem na poszczególne przestępstwa. Tak więc mogę od razu na tę kwestię odpowiedzieć, oczywiście z policyjnego punktu widzenia, albo zrobi to pan komendant w swojej wypowiedzi. Na bieżąco przekazujemy tę informację. Mam nadzieję, że będzie to dla państwa w pełni użyteczne.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Bardzo proszę, Panie General.
(*Dyrektor Departamentu Porządku Publicznego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Mariusz Cichomski: Jeśli pan przewodniczący pozwoli, to pan general...)*

Tak, oczywiście. Bardzo proszę.

**ZASTĘPCA
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI
PAWEŁ DOBRODZIEJ**

Panie Przewodniczący! Panie Marszałku! Szanowni Państwo!

Nadinsp. Paweł Dobrodziej, zastępca komendanta głównego Policji.

Polska Policja wnioskuje o zastosowanie kontroli operacyjnej za pośrednictwem prokuratury do sądu na podstawie art. 19 ustawy o Policji. Ust. 1 określa tryb zwykły, ust. 3 niecierpiący zwłoki, ust. 8 przedłużenie kontroli, a ust. 9 kolejne przedłużenie.

Postaram się przedstawić liczby, które będą się różniły od liczb podawanych przez prokuraturę. Pani prokurator przedstawiała liczby w stosunku do osób, wobec których stosowano kontrole operacyjne. My w naszym systemie statycznym rejestrujemy wnioski, które kierujemy do sądu za pośrednictwem prokuratury. Będę się odnosił dla porównania do danych z roku 2020.

W roku 2021 ogółem w Policji zarejestrowano 11 tysięcy 74 wnioski. W 2020 r. było to 10 tysięcy 155 wniosków i zarządzeń. 162 wnioskom nie nadano dalszego biegu z uwagi na brak zgody uprawnionego podmiotu. W 2020 r. ta liczba była większa, bo wynosiła 171. Spośród zarejestrowanych wniosków 155 nie uzyskało zgody właściwego prokuratora, a w 7 przypadkach na stosowanie kontroli operacyjnej nie wyraził zgody właściwy miejscowo sąd okręgowy.

Ogółem w roku 2021 zarządzono 10 tysięcy 912 kontroli operacyjnych. W 2020 r. były to 9 tysięcy 984 kontrole. W ramach ust. 1, czyli w tym trybie zwykłym, było 7 tysięcy 489 kontroli w stosunku do 6 tysięcy 777 w roku 2020. Było 1 tyśiąc 920 kontroli przeprowadzonych w ramach ust. 3, czyli w ramach czynności niecierpiących zwłoki, w stosunku do 1 tyśiąca 785 wniosków w roku 2020. Jeżeli chodzi o przedłużenie stosowania kontroli w ramach art. 19 ust. 8, to były 1 tyśiąc 462 wnioski w stosunku do 1 tyśiąca 378 w 2020 r. Było 41 wniosków w trybie art. 19 ust. 9, czyli dotyczących drugiego przedłużenia, w stosunku do 44 takich wniosków w 2020 r.

Szanowni Państwo, w roku 2021 kontrolę operacyjną stosowaliśmy w ramach... Tutaj wymienię rodzaje przestępczości i podam liczby. Przestępczość przeciwko mieniu – 1 tyśiąc 322 wnioski. Przestępczość przeciwko porządkowi publicznemu – 7 tysięcy 676 wniosków. Przestępczość ekonomiczna – 374 wnioski. Przestępczość przeciwko życiu i zdrowiu – 517 wniosków. Przestępczość przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – 318 wniosków. Przestępczość przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – 24 wnioski. Przestępczość przeciwko wolności – 153 wnioski. Przestępczość przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu – 134 wnioski. Przestępczość przeciwko obrotowi gospodarczemu – 72 wnioski. Przestępczość przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – 31 wniosków. Przestępczość narkotykowa – 1 tyśiąc 269

wniosków. Przepęstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości – 103 wnioski.

Większa liczba artykułów określających dane przęstwo... Większa liczba wniosków niż zarządzonych kontroli wynika z faktu, że we wniosku wpisywana jest często większa liczba artykułów niż artykuł dotyczący jednego przęstwa. Dochodzi do zbiegu przęstw. Np. przęstwa dotyczące obrotu narkotykami najczęściej powiązane są z działaniem w zorganizowanej grupie przępczej, art. 258.

Szanowni Państwo, w 2021 r. stwierdzono ogółem 840 tysięcy 742 przęstwa. To jest więcej niż w roku 2020, gdyż wówczas takich przęstw odnotowaliśmy 786 tysięcy 234. Zastosowano wobec tych wszystkich przęstw... 1,3% – taka jest liczba kontroli operacyjnych w stosunku do wszystkich stwierdzonych przęstw. W roku 2020 było to 1,25%, czyli poziom był bardzo podobny.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę przęstwa wymienione w katalogu art. 19 ust. 1 ustawy o Policji, wobec których możemy stosować kontrole operacyjne, to zobaczymy, że takich przęstw w 2021 r. stwierdzono 263 tysiące 871, a w roku 2020 – 232 tysiące 906. Liczba zastosowanych kontroli pokazuje nam... W stosunku do tych przęstw liczba kontroli to jest 4,1%. W 2020 r. było 4,2%, 1/10 więcej, ale to jest ten sam poziom. W 1 tysiącu 672 przypadkach uzyskano dowody do procesu karnego. W 2020 r. było 1 tysiąc 471 takich przypadków, czyli mniej.

W roku 2021 Policja na podstawie art. 20 – tutaj przechodzę do art. 20 ust. 3 ustawy o Policji – wniosowała o ujawnienie tajemnicy skarbowej, zawodowej, bankowej. Tutaj są wymienione te wszystkie tajemnice, już nie będę ich wymieniał, ewentualnie później w pytaniach mogę... Nie chcę przedłużać. W 765 przypadkach sąd wydał postanowienie o udzieleniu Policji informacji stanowiącej tajemnicę. Była to tajemnica: skarbowa w 29 przypadkach; zawodowa, o której mowa w ustawie o SKOK, w 1 przypadku; bankowa w 646 przypadkach; o danych indywidualnych w 22 przypadkach; zawodowa, o której mowa w ustawie o giełdach towarowych, w 2 przypadkach; zawodowa, o której mowa w ustawie o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, w 1 przypadku; zawodowa, o której mowa w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi, w 22 przypadkach; ubezpieczeniowa w 41

przypadkach; zawodowa, o której mowa w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, w 1 przypadku.

Sąd w 99 przypadkach wydał postanowienie o zawieszeniu obowiązku poinformowania zainteresowanego podmiotu o udostępnieniu Policji informacji dotyczącej tajemnicy: skarbowej w 4 przypadkach; zawodowej, o której mowa w ustawie o SKOK, w 2 przypadkach; bankowej w 92 przypadkach i ubezpieczeniowej w 1 przypadku.

W 2021 r. sąd nie zarządził postanowienia w zakresie odmowy udzielenia Policji informacji stanowiących tajemnice prawnie chronione. Nie doszło także do zażaleń w przedmiocie postanowienia o odmowie. W 2020 r. w 7 przypadkach doszło do takich zażaleń, w 2 przypadkach dotyczyło to tajemnicy skarbowej, a w 5 tajemnicy bankowej.

To wszystko, Szanowni Państwo, pozostają do dyspozycji. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo, Panie Generale.

Czy ktoś jeszcze z przedstawicieli strony rządowej chciałby zabrać głos? Nie.

Dobrze. W tej chwili udzielę głosu naszemu gościowi.

Bardzo proszę, Panie Mecenasie. Proszę się przedstawić.

PRZEDSTAWICIEL FUNDACJI „PANOPTYKON” WOJCIECH KLICKI

Dzień dobry, Panie Przewodniczący. Dzień dobry państwu.

Wojciech Klicki, Fundacja „Panoptykon”.

Ja mam tak naprawdę tylko jedno pytanie. Myślę, że to nie jest przestrzeń na taką szerszą dyskusję, ale mam pytanie, a w zasadzie dwa, do przedstawicieli prokuratury. Być może przedstawiciel ministerstwa spraw wewnętrznych będzie znał na nie odpowiedź, to wtedy też o nią poproszę.

Nie da się ukryć, że z informacji, które państwo przedstawialiście w tym roku i w latach minionych, wynika, że sądy w lwiej większości przypadków przychylają się do wniosków

o zarządzenie kontroli operacyjnej. I w tym kontekście chciałbym spytać o dwie rzeczy.

Czy sąd rozpoznający wniosek o zarządzenie kontroli operacyjnej ma dostęp do całości materiałów, które na ten temat zebrała Policja lub wnioskująca służba, czy tylko do tych, które uzasadniają potrzebę zarządzenia kontroli operacyjnej?

Drugie pytanie. Czy w posiedzeniu sądu w tym momencie, w którym sąd wyraża zgodę na zarządzenie kontroli operacyjnej, bierze udział – czy jest taka zasada lub praktyka? – przedstawiciel wnioskującej służby bądź prokuratury? Jeżeli bierze, to czy sąd może zażądać od niego dodatkowych informacji, dodatkowych materiałów? Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Bardzo proszę. Kto pierwszy? Czy...
(Wypowiedź poza mikrofonem)

Czy przedstawiciel... Kto ze strony prokuratury będzie mógł odpowiedzieć na te zagadnienia?

**NACZELNIK WYDZIAŁU NADZORU
NAD CZYNNOŚCIAMI
OPERACYJNO-ROZPOZNAWCZYMI
W BIURZE PREZYDIALNYM
W PROKURATURZE KRAJOWEJ
ALEKSANDER TOMASZUK**

Jeszcze raz Aleksander Tomaszuk, naczelnik wydziału nadzoru nad czynnościami operacyjnymi w Prokuraturze Krajowej.

Na tak zadawane pytania odpowiadałem panu mecenasowi po części, jeśli chodzi o prokuraturę, w zeszłym roku na posiedzeniu Wysokiej Komisji. Sąd, jak stanowią przepisy ustawy, otrzymuje razem z wnioskiem materiały uzasadniające wniosek, ale nic nie stoi na przeszkodzie, przynajmniej w mojej ocenie... My tak robimy w Prokuraturze Krajowej. Jeśli materiały nie są przekonujące, można zażądać dodatkowego sprawozdania w tym zakresie czy spotkania z przedstawicielami wnioskodawców. Jeśli to nas nie przekonuje, to prokurator generalny... to opiniując wniosek u prokuratora generalnego, wnosimy o niewyrażenie zgody. Sąd, zaznaczam, ma możliwość zapoznania się z materiałami uzasadniającymi wniosek. Wielokrotnie jest

tak, że to jest całość materiałów zgromadzonych w sprawie. Jedna ze spraw może mieć, powiedzmy, 200 kart, ale są sprawy, które zawierają po kilka tomów akt postępowania, gdzie trzeba to wszystko uważnie przeanalizować.

Mało tego. Chcę tutaj wskazać na jeszcze jedną rzecz. W przypadku przedłużania kontroli operacyjnej na sądzie spoczywa ustawowy obowiązek zapoznania się z materiałami zgromadzonymi w toku trwającej kontroli. Jest to zapis ustawowy, który sąd na pewno stosuje. Co do tego nie mamy najmniejszych wątpliwości. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję.

Czy...

(Przedstawiciel Fundacji „Panoptykon” Wojciech Klicki: Jeszcze tylko kwestia udziału w posiedzeniu sądu.)

**NACZELNIK WYDZIAŁU NADZORU
NAD CZYNNOŚCIAMI
OPERACYJNO-ROZPOZNAWCZYMI
W BIURZE PREZYDIALNYM
W PROKURATURZE KRAJOWEJ
ALEKSANDER TOMASZUK**

Odpowiadam na to pytanie.

Panie Przewodniczący, z mojego doświadczenia wynika, a dane mi jest pracować na tym odcinku trzynasty rok... Wielokrotnie uczestniczyłem w takich posiedzeniach sądu okręgowego, jeśli było zawezwanie, w cudzysłowie, sądu. To jest jedna rzecz. Doskonale wiem z doświadczenia, czy swojego, czy innych służb, że jeśli jest problem w przypadku zarządzenia kontroli przez sąd, to funkcjonariusze służb jeżdżą do sądu na zaproszenia sądu i tam są spotkania... Nie wiem, tu akurat nie potrafię powiedzieć, czy w sekretariacie, czy bezpośrednio z sędzią. Dziękuję. W każdym razie ja uczestniczyłem w takich posiedzeniach sądu.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Pan dyrektor chciałby coś dodać w tym zakresie.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
PORZĄDKU PUBLICZNEGO
W MINISTERSTWIE
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
MARIUSZ CICHOMSKI

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Bardzo krótko. Powiem o tym z perspektywy policyjnej. Odpowiedź na to pytanie znajduje się bezpośrednio w ustawie, w art. 19 w ust. 10 i w ust. 11. Pozwolę sobie przytoczyć fragment ust. 11. On jest troszkę dłuższy. „W posiedzeniu sądu może wziąć udział wyłącznie prokurator i przedstawiciel organu Policji wnioskującego o zarządzenie kontroli operacyjnej”. Z samego przepisu bezpośrednio wynika taka możliwość, ale to oczywiście zależy od sądu. Mówię o udziale, tak jak pan prokurator wskazał, przedstawicieli prokuratury czy organu wnioskującego. W przypadku Policji jest to oczywiście przedstawiciel Policji. W przypadku pozostałych służb zapisy pragmatyczne są analogicznie zbudowane w tym zakresie.

Warto jeszcze spojrzeć na ust. 10: sąd przed wydaniem postanowienia dotyczącego zarządzenia zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wnioski, w szczególności zgromadzonymi podczas stosowania kontroli operacyjnej zarządzonej w tej sprawie. W związku z tym od woli sądu zależy, że tak powiem, głębokość sięgnięcia po owe materiały. Jesteśmy zobowiązani do tego, żeby owe materiały przekazać w całości, żeby przekazać tyle, ile żąda w danej sprawie sąd. Dziękuję uprzejmie.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Ja mam jeszcze pytanie w zakresie pytań, które zadał pan marszałek po wysłuchaniu przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, dotyczącego tych 136 kontroli, w tym 2 negatywnych. Czy ktokolwiek z przedstawicieli prokuratury bądź MSWiA potrafiłby odpowiedzieć na te pytania?

NACZELNIK WYDZIAŁU NADZORU
NAD CZYNNOŚCIAMI
OPERACYJNO-ROZPOZNAWCZYMI
W BIURZE PREZYDIALNYM
W PROKURATURZE KRAJOWEJ
ALEKSANDER TOMASZUK

Panie Przewodniczący, ja osobiście niestety nie potrafię odpowiedzieć na to pytanie, dlatego że prokurator nie uczestniczy w cyklu decyzyjnym, w składaniu sądowni informacji przez dany organ żądający wykazów pocztowych czy internetowych. To jest tylko i wyłącznie kwestia relacji pomiędzy daną służbą a sądem okręgowym, który sprawuje nad tym nadzór.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Jasne. Dziękuję. Dziękuję za to wytłumaczenie.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
PORZĄDKU PUBLICZNEGO
W MINISTERSTWIE
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
MARIUSZ CICHOMSKI

Nie odpowiadają na to wprost przepisy ustaw pragmatycznych. Ja tylko zwrócę uwagę, że jest to kontrola następcza i, tak jak oczywiście powiedział pan prokurator, bez uprzedniego procesu wyrażenia zgód. W tym wypadku wyłącznie od sądu zależy, jak głęboko i w jaki sposób sprawdzi dane sprawy w zakresie metadanych, bo to dotyczy retencji metadanych, a nie treści.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Czy ktoś jeszcze z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

Skoro nie, to ja bym poprosił o odpowiedź na pytanie dotyczące informacji, która pojawiła się w przestrzeni medialnej, że w 1,5 tysiąca przypadków podsłuchiwanie trwało dłużej niż rok wcześniej, zanim sąd je zaakceptował. Taka pojawiła się informacja w przestrzeni medialnej.

(Naczelnik Wydziału Nadzoru nad Czynnościami Operacyjno-Rozpoznawczymi w Biurze Prezydialnym w Prokuraturze Krajowej Aleksander Tomaszuk: Przepraszam, Panie Przewodniczący, mieliśmy przerwę na łączach. Czy można poprosić o powtórzenie pytania?)

Tak. Ja zacytuję byłego szefa MSWiA, który dla „Rzeczpospolitej” stwierdził: MSWiA nie podaje, w ilu przypadkach niecierpiących zwłoki przekazano materiały do sądu i sąd je zaakceptował, a ile tam w ogóle nie trafiło. Przepraszam, to nie jest cytat z pana Biernackiego. To jest jakieś źródło, które nie jest podane. Co jest tu istotne? W 1 tysiącu 500 przypadkach podsłuchiwanie trwało dłużej niż rok wcześniej. Czy ktoś z państwa mógłby to skomentować?

NACZELNIK WYDZIAŁU NADZORU
NAD CZYNNOŚCIAMI
OPERACYJNO-ROZPOZNAWCZYMI
W BIURZE PREZYDIALNYM
W PROKURATURZE KRAJOWEJ
ALEKSANDER TOMASZUK

Panie Przewodniczący, postaram się jakoś krótko odpowiedzieć.

Przepisy, jeśli chodzi o tzw. tryb niecierpiący zwłoki, są jasne. Jest wyjątkowy tryb postępowania, gdzie prokurator generalny czy prokurator okręgowy ze względu na możliwość utraty dowodu wyraża zgodę na zarządzenie przez szefa Policji kontroli operacyjnej. Ten wniosek musi być niezwłocznie przekazany do sądu. Sąd w ciągu 5 dni musi wydać w tym zakresie decyzję dotyczącą wyrażenia zgody na kontynuowanie kontroli operacyjnej lub jej zaprzestania. Po zarządzeniu przez sąd sprawdzamy uważnie egzemplarze wniosków, które trafiają do prokuratora generalnego, z powrotem do Prokuratury Krajowej. Termin 5 dni nigdy nie jest przekroczony. To jest jedna rzecz.

Druga rzecz. Jeśli po zmianie sytuacji faktycznej wniosek jest bezzasadny, czyli np. w momencie wyrażenia przez prokuratora generalnego zgody na zarządzenie kontroli przez komendanta Policji zmienia się sytuacja faktyczna, bo następuje zatrzymanie... W tym momencie wniosek nie może być skierowany do sądu, bo byłoby tu wprowadzenie w błąd. Pan komendant automatycznie tego samego dnia lub dnia

następnego składa do prokuratora generalnego informację w tym zakresie, informuje go, że wniosek nie został skierowany, bo byłoby to de facto naruszenie przepisów prawa. Być może skutkowałoby to pociągnięciem do odpowiedzialności karnej ze względu na wprowadzenie sądu w błąd. Na podstawie własnego doświadczenia odpowiadam krótko: sytuacje, które zostały tutaj przytoczone, nie mają miejsca, nie mogą mieć miejsca.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Rozumiem. Dziękuję za tę odpowiedź.
Czy są jeszcze...
(Wypowiedź poza mikrofonem)

NACZELNIK WYDZIAŁU NADZORU
NAD CZYNNOŚCIAMI
OPERACYJNO-ROZPOZNAWCZYMI
W BIURZE PREZYDIALNYM
W PROKURATURZE KRAJOWEJ
ALEKSANDER TOMASZUK

Panie Przewodniczący, nie może być takiej sytuacji, że kontrola... Ramy czasowe kontroli operacyjnej są określone niemal dla wszystkich służb oprócz SKW i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, gdzie kontrola może trwać – oczywiście po okazaniu nowych istotnych okoliczności i musi być zawsze przedłużana za zgodą sądu – w bardzo długim czasookresie. Jeśli chodzi o służby kryminalne i Straż Graniczną, to kontrola w trybie podstawowym trwa 3 miesiące i może być jednorazowo przedłużana na dalszy czas, o kolejne 3 miesiące, czyli łącznie może trwać 6 miesięcy. W przypadku Policji wchodzi w grę możliwość przedłużenia o kolejny rok, ale w tym momencie konieczne są jeszcze dodatkowe ramy gwarancyjne – jeśli uprzednio kontrolę stosuje komendant wojewódzki Policji, to po 6 miesiącach w przypadku kontroli operacyjnej taki wniosek musi być zaprobowany przez pana komendanta głównego Policji i to idzie do Sądu Okręgowego w Warszawie. Na bazie własnego doświadczenia trudno mi wyobrazić sobie takie sytuacje, o których była tutaj mowa.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Bardzo dziękuję.

Mam jeszcze jedno pytanie. Z przytaczanych przez pana generała liczb – może się mylę – wynikałoby, że ta skuteczność jest rzędu 15–20%. Czy macie państwo jakieś dane porównawcze, jeśli chodzi o inne kraje? Czy mniej więcej tak jest wszędzie? Czy to jakoś odbiega na plus lub na minus? Czy dysponujecie państwo takimi informacjami?

Bardzo proszę.

ZASTĘPCA
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI
PAWEŁ DOBRODZIEJ

Panie Przewodniczący! Panie Marszałku! Szanowni Państwo!

Nie dysponujemy takimi danymi, gdyż są różne uregulowania prawne. Nie stosujemy takiej analizy.

Odnosząc się do poprzedniego pytania, powiem jeszcze, że nie wyobrażam sobie takiej sytuacji, żeby były przekraczane określone ustawowo terminy. Jeśli są przekraczane i jeśli ktoś ma takie informacje, to powinien złożyć zawiadomienie o przestępstwie. Takich sytuacji w przypadku prowadzonych przez nas działań i kontroli nie ma. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Ja się poprawiłem i powiedziałem, że źródło jest nieznane, w związku z tym... Ale musiałem zadać takie pytanie.

Czy są jeszcze jakieś pytania bądź wypowiedzi? Nie.

Nie pozostaje mi nic innego tylko podziękować wszystkim przybyłym za czas poświęcony naszej komisji. Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie naszej komisji. Dziękuję. Do widzenia.

(Koniec posiedzenia o godzinie 14 minut 09)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy